

2024'te Kadınlar Direndi!

2025'te de Özgürlükleri İçin Direnmeye Devam Edecek...

Ruşen Seydaoğlu

Sokaklar Kadınlarındır
vs.
Gayrimeşru Polis Şiddeti

Aylin Karakaş

Peki Onların Muhkem
Kalelerini Kim Yıkacak?

Sakine Esen Yılmaz

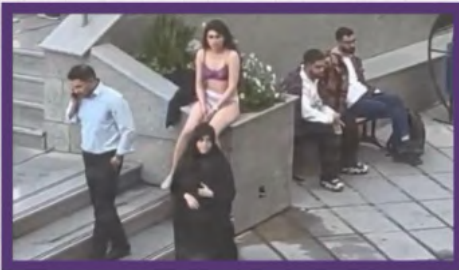
Avrupa'da Aşırı Sağ
ve Sağpopülist
Partilerin Kadın
Politikaları

Oya Açıan

Bir Yılın
Son Günleri

Dîlan Bebleşin

Teşekkürler Yoldaşlar:
Alnımız Yıldızlarda!

İÇİNDEKİLER

- 1 Sokaklar Kadınlarındır vs. Gayrimeşru Polis Şiddeti**
Ruşen Seydaoğlu
- 5 Peki Onların Muhkem Kalelerini Kim Yıkacak?**
Aylin Karakaş
- 9 Avrupa'da Aşırı Sağ ve Sağ popülist Partilerin Kadın Politikaları**
Sakine Esen Yılmaz
- 13 Bir Yılın Son Günleri**
Oya Açıan
- 18 Teşekkürler Yoldaşlar: Alnımız Yıldızlarda!**
Dîlan Bebleşîn

Sokaklar Kadınlarıdır vs. Gayrimeşru Polis Şiddeti

Ruşen Seydaoğlu-29 Aralık 2024

Kadınların bildiği, polis şiddetinin, memuru oldukları devletin kendini üzerine inşa ettiği zihniyet ve bireysel performansın toplamına dayandığıydı. Çünkü polis şiddeti, çok katmanlı doğası gereği ırkçı, cinsiyetçi ve sınıfsal ayrımdan haz duymadan, hadi biraz yumuşatalım, barışık olmadan hayata geçirilebilir bir edim değildi. Polis korumayacak, erkek egemen ulus devlet de asla adalet sağlamayacaktı

Kadınların evrensel-anayasal hak ve özgürlüklerini kullanırken hatta kullandıkları için polis şiddetine maruz kalmalarını; düşünme ve düşünceyi yayma, ifade özgürlüğü, protesto etme ve örgütlenme hakkı gibi temel hak grupları üzerinden sıklıkla konuştuk, yazdık. Bu ihlaller arttıkça direniş de büyüdü, bizlerin de dimağı güçlendi daha çok yazdık, daha çok tartıştık. Elbette kadınların da ulusal ve uluslararası sözleşmeler ve mekanizmalarla korunan hakları vardı. Bu su götürmez gerçeğin dayandığı biricik hakikat ise kanunların kendisi değil kadınların özgürlük arzusunun meşruiyetiydi.

Özgürlüklerinin peşinde olan kadınların sokak protestolarındaki amacı, koparılmaya çalıştıkları bu alanları kontrol etmeye girişmekti. Çünkü sokağı yasaklayan, dili yasaklayan, modern ya da şeri kurallarla yaşamlarımıza şekil vermeye çalışan yani kadın varoluşuna düşmanlık besleyen bütün politikaların çıktığı zihniyet aynıydı. Erkek-devlet şiddeti, cezasızlık politikaları ve kadınların özgürleşmesi sokağa çıkmalarının hayati sebepleriydi. Herhangi bir yasal düzenlemeyi şekilsel olarak yerine getirmek adına megafonlarla yapılan anonslar, son ikazlar, 3. ikazlar sokağa çıkma sebeplerinden daha meşru olamazdı. Ve polisin sokakları kontrol etmesine izin vermek ya da onlarla uyumlu olmak tüm diğer saldırılara da rıza göstermek olurdu.

Kadınlar aman demeden direndi ama polisler sokaklardaki kadınlara karşı gerçek mermiler kullanmaya bu yıl da devam etti. Hem yasal silahlarının parçaları hem ağızlarından çıkan cinsiyetçi sözler hem de kadınların etrafına ördükleri erkek beden ablukaları, kadınların sivil ve fiziksel ölümünü amaçlayan gerçek mermilerdi.

Bütün hayatları boyunca erkek bedeninden ve erkek bedeninin salına salına gezdiği sokaklardan uzak durması salık verilen kadınlar, en saldırgan erkek bedenlerine, devlet benim diyen erkek bedenlerine sokak ortasında meydan okudular.

Türkiye ve Kürdistan deneyiminde, eşit temsiliyet gibi temel bir hakkın mücadelesini verenler ve bunu yerel seçimlerde siyasi partinin genel ilkesi haline getirenler kadınlardı. Bu kazanım kayımla yok sayıldığında karşı durmak da kadınlara düştü.

Her gün onlarca kadının şiddete uğramasına, katledilmesine karşı direnen kadınlardı, hemen her hafta farklı yerlerde kırım politikalarına karşı yaşam siyasetini savundular.

Kadınların yaşadığı şiddeti de kazanımlarla büyüyen cesareti de haber alma ve verme sorumluluğuyla topluma taşıyan özgür basından cesur, kadın gazeteciler oldu.

Bir yandan namus naraları, anne kutsallığı demagojisi yaparken diğer yandan kadınları cezaevlerinde kadın onuruna aykırı bir yaşama, çıplak aramaya ve türlü cinsiyetçi şiddete maruz bırakanlara karşı direnmek kadınlara düştü.

Kürt çocukların, devlet eliyle kasten çarpıklaştırılan aile yapılarında ölüme terkedilmesinin onlarca örneğinden biri olan Narin Güran cinayetinde hakikate dair ilk sözü kuran kadınlardı, Narin'i savunan da en çok kadınlar oldu.

8 Mart'ta ve 25 Kasım'da yasal megafonuyla erkek bir polisin, Jin Jiyan Azadî sloganının belli bir örgüte ait olduğu uyarısı ve yetmezmiş gibi eylemdeki kadınlara "kadınlarımız" deme densizliğiyle karşılaşan kadınlar, tabi ki eylem içinde eylem yaratacaktı. Alanları kaplayan tek bir ses oluştu ve bu, yasal megafondan çıkan ses değildi. Daha yüksek, daha güçlü çıktı Jin Jiyan Azadî sloganı.

Tecrite karşı özgürlük yürüyüşlerinde de kadınlar en öndeki yerlerini aldılar. Çünkü tüm toplumun özgürlüğünü savunmak; binlerce yıldır kapatma rejiminde tutulan kadın varlığının özgürleşmesi, yaşadığı toplumda karar verici olabilmesi, kadın bedeninin erkeğin-devletin ahlakçılığından kurtarılması, kendi sistemini kurmasını savunmak demektir. "Hep beraber

özgürleşeceğiz” mesajı demokratik bir sistemde özgürce yaşamak isteyen Kürt kadınların 11 yıldır sokağa çıktıkları her eylemde olduğu gibi bu yıl da tutundukları, inandıkları oldu.

Yılın hemen her gününe yayılan bu meşru eylemler, her defasında artarak devam eden polis şiddetiyle durdurulmaya çalışıldı. Kaba dayak, yerlerde sürüklenme, küfürler, biber gazı, kelepçe, ters kelepçe...

Kadınlar **“Korktuklarında bile pes etmemeleri gerektiğini biliyorlardı”**. Gerçekle iç içe yaşamının gerçekten kaçmaktan daha sahici olduğu, şüphesiz cesarete dayandığı ve “sokaklar da bizim” performanslarıyla ete kemiğe büründüğü meydan okuma hali, 2024’ü kadınların direniş yılı haline getirendi.

Bu direnişin en büyük motivasyonunun polis şiddetinin sahici dayanaklarını bilmekle açığa çıktığı söylenebilir. Kadınların polis şiddetine ilişkin analizlerini polislik kurumunun ötesine, devletlere doğru genişlettikçe tanıma, anlama ve karşı durma düzeyi büyüdü. Bir taraftan tarihteki soykırım yargılamaları, sanık pozisyonundaki “güvenlik güçlerinin” aldıkları talimatları yerine getirmenin, görevlerinin bir parçası olduğu savunmalarıyla doluydu. Diğer taraftan polis şiddeti sonucu ölenlere ilişkin yargılamaların beraatlerle dolu kararları gerekçelerini, yasallaştırılmış polis yetkisinden alıyordu. Kadın-çocuk demeden gereğini yapma talimatı kadın kırımını projesinin bir kolu gibi bu yıl da işletildi.

Riya Al’Sanah, **“Polisi içinde bulunulan bağlam üzerinden değerlendirin, kesişimsel (intersectional) bir kitle hareketi inşa edin ve umudunuzu kaybetmeyin”** derken nasıl da haklıydı.^[i] Demokratik ulusun başka türlü bir ifadesi, savunusu gibi olan bu öğütle yola devam edecek kadınların gündemi elbette polis reformları olamazdı. Orantılı-orantısız güç tartışması da bu denklemde ancak liberal siyasetçilerin ve hukukçuların işi olabilirdi. Çünkü polislik müessesesi, bağlı olduğu mekanizmanın doğası açısından kadınların kontrolü altında yaşadığı, kadınlarla ilişkisi onları kontrol edilecek, gözetim ve baskı altında tutulacak bir grup olarak algılamaktan ibaretti. Bundandır ki polis şiddetinin yöneldiği büyük çoğunluğunun ABD’de siyahlar, Türkiye’de Kürtler ama her hâlükârda dünyada en çok kadınlar olduğu, tesadüf değildi.

Kadınların bildiği, polis şiddetinin, memuru oldukları devletin kendini üzerine inşa ettiği zihniyet ve bireysel performansın toplamına dayandığıydı. Çünkü polis şiddeti, çok katmanlı doğası gereği ırkçı, cinsiyetçi ve sınıfsal ayrımdan haz duymadan, hadi biraz yumuşatalım, barışık olmadan hayata geçirilebilir bir edim değildi. Polis korumayacak, erkek egemen ulus devlet de asla adalet sağlamayacaktı.

Öyleyse Filistin'deki mücadele sırasında Riya Al'Sanah'ın sorduğu soruyu hatırlayarak bitirelim; kendimizi korumak için kendi kurumlarımızı ve yapılarımızı nasıl inşa edebiliriz? Başlangıçlar için en kadim cevabı da şuraya ekleyelim; umudu ve cesareti mücadelemizin merkezine oturttarak.

Son not:

[i]Police Brutality: How Protesters Resist State Violence Around the World <https://progressive.international/wire/2021-06-01-police-brutality-how-protesters-resist-state-violence-around-the-world/en>

Peki Onların Muhkem Kalelerini Kim Yıkacak?

Aylin Karakaş-29 Aralık 2024

*“Karanlığın resmini çizebilir misin
Ve bir ıstırap şiiri yazabilir misin?
Yoksulluktan ölmüş bir çocuğu mutlu edebilir misin?”*

*Yaramaz dünyayı izliyorsun
Ve acıklı şarkılar söylüyorsun
Şiddete karşı isyan ediyorsun
Oyunun adı: Sessiz ol!
Söyle bana hangisi kötü: İstemek mi, dilenmek mi?
Söyle bana hangisi doğru: Sessiz kalmak mı, savaşmak mı?”*

Geçmişi ve geleceği anda buluşturmayan, kendini anda yaratmayan her insan yolunu şaşırır. Öyle bir şaşkınlık ki kendinizi yolun hep aynı noktasında bulursunuz, yaşadıklarınız tekrarı hissettirir ve bir adım sonrası yaşanan her şey normalleşir.

Normalleşmenin sonraki adımı alışmaktır. Alışmak ölümün eşiği. Alışılmış olanları düşündüğüm bugünlerde katledilen çocukların kıyamet koparılacak hikayeleri düşüyor aklıma. Sıla, Narin, Şilan, Aras, Masal, Aslan, Funda, Fadime, bebek çetesi, Niğde devlet yurdunda dövülerek katledilen epilepsi hastası çocuk, 40’tan fazla kişinin tecavüzüne uğrayan 15 yaşındaki M.İ ve 2024 şiddet çetelesine baş harfleriyle yazılacak nice çocuk.

Her bir haberi okuduğumuzda, tanık olduğumuzda öfkeyle doluyoruz. Çocukların kadınların katledilmesinin önünü alamadığımız için kendimize kızıyoruz, bu politikaların yürütücüsü olan tüm sisteme öfkeleniyoruz.

Öfkemizi örgütlemeye, hayatlarımızı sıkıştırmaya çalıştıkları kör noktadan çıkmaya çalışırken katledilen kadınların haberlerini alıyoruz. Mücadele eden kadınların, örgütlerin, derneklerin; aylık, yıllık çetelesini inceliyor geçmiş yıllarla mukayese ediyoruz. 2024 yılının ilk 6 ayında erkekler tarafından 205 kadın öldürüldü, 117 kadın şüpheli şekilde ölü bulundu. Ölen kadınların çoğunun bireysel silahla öldürüldüğü, çoğunun aile-akraba erkekler ve çoğunlukla evli olduğu erkek tarafından öldürüldüğünü öğreniyoruz.

Kadın katliamların normalleşmesi, kadınların hayatlarının sayılarla ifade edilmesi alışmanın kendisi olmaktadır. Alışma seyrini, kadınların katledilme biçimlerindeki farklılıkta arayanlar ise ahlaki olarak çoktan ölmüş olanlardır. Ülkemizde katledilen kadınların öldürülmeleri vahşet düzeyinde gerçekleşince daha fazla görünüyor ise bu durum ülkenin de ayıbıdır. Sadece Kasım ayında 33 kadın katledilirken, birçoğu bir haber başlığı olarak geçmektedir.

Münevver Karabulut, Özgecan aslan, Pınar Gültekin, İkbal Uzuner, Narin cinayetleri erkeğin katletme biçiminin vahşeti ile daha fazla gündeme gelirken, iktidar kamuoyunun baskısıyla hareket etmeye çalışmaktadır. Sokağın vicdanı yargının adaletini sağlamaya çalışmaktadır. Sokakta direnen kadınların itirazı, kadınları yaşatmaya çalışmaktadır. Bu ülkede her gün en az 3 kadın katledilmektedir. Bu ülkede kadınların vahşet düzeyinde katledilmelerinin sebebi kadın düşmanı politikaların, cezasızlığı örgütleyen yargının cesaretidir. Nasıl öldürüldüğümüz, kimler tarafından öldürüldüğümüzün önüne geçiyorsa toplumsal vicdanın da bunda sorumluluğu vardır.

Şüpheli ölüm diye ifade edilen, evinde merdivenlerden düşen, yüksekte düşen, intihar ettiği söylenen onlarca kadının öyküsü aynı öfkeyi yaratmalıdır. Nasıl ve nerede öldürülürsek öldürülelim katillerimizin ortakları var. Cezasızlıkla, erkek adalet ile erkek egemen sistemin her kademesi bu suçun organizatörüdür.

Ahlaki politik toplumun gönüllüsü olanlar buna dur demek için olduğu her yerde mücadele ediyor. Çocukları ve kadınları koruyamayanların mahcubiyeti ile bu düzenin değirmenine su taşıyanların haysiyet savaşı başlıyor. En nihayetinde bu ülkede kadınlar ve çocuklar katledilmeye devam ediyor. Üstelik bu durum sadece ülkemizde yaşanmıyor. Sosyalitesi, ekonomik refah düzeyi, kültürel farklılığı önemli olmaksızın sınırları ortadan kaldıran bir paydada tüm dünya kadınları buluşuyor. Dünyanın her yerinde özgürlük eşitlik demokrasi

mücadelesi veren kadınların sesleri yükseliyor. Kadınlar direniyor, değiştiriyor ve birbirinden güç alıyor.

*10 yıl boyunca evli olduğu erkek aracılığıyla 50 erkek tarafından ilaçla uyutularak cinsel saldırıya maruz kalan Gisele Pelicot görülen davada gizlilik hakkını reddetmiş; “utanç taraf değiştirmeli” diyerek 51 cinsel saldırı failine hapis cezası verilmesini sağlamıştır. Suriye’de diktatörlük ile cihadist çete arasında değişen rejim değişikliği karşısında kadınlar Şam Emevi meydanında bir araya gelerek “Allah din için, Vatan herkes için” diyerek özgür demokratik Suriye için seslerini yükselttiler.

*Afganistan da ahlak polisi olan muhtesipler kamuoyunda kadınlara kısık sesle konuşmaları gerektiğini, yüksek sesle konuşmanın ahlaksızlık olduğu dayatması yapmaktadır. Kadınlar “Sesimizi yasaklayamazsınız “diyerek seslerini yükseltmektedir.

*Molla rejiminin yeni baskı yöntemi olan Hijap klinikleri, itaat etmeyen kadınları psikolojik olarak tedavi etme amacı taşıırken onlara cevabı sokakta soyunarak protesto eden ve “deli” muamelesi gören Ahoo Deryaei vermiştir.

*Kenya da kadın katliamlarına karşı yürüyen kadınlardan bir ses duyuyoruz “ölüler konuşamaz, peki kim gerçeği söyleyecek onlar için ayağa kalkacak”

*Meksika’lı kadınlar “yorgun, kızgın, öfkeliyiz” diyerek yürürken, Latin Amerikalı kadınlar “cinsiyet apartheid’a karşı antikolonyal ve kesişimsel cephe” diyerek yürüyor. Tam bu sıralarda Nusaybin’de nöbet eyleminde olan kadınlar sınırın öte yanındaki kadınların mücadelesine güç olmak için “Jin Jiyan azadî” sesleri ile yürüyor.

Bu yazıyı kaleme aldığımda yazı başlığı 2025’ten kadınların beklentilerinin ne olduğuydu. Bir önceki yılın yeni yıl ile bağlamını kurmamız gerektiğini en başta ifade etmişim. Aynı zamanda dünyanın neresinde olursa olsun kadın düşmanı politikalara cevap vermemiz gerektiği de bu bağlamda kendini ortaya koymaktadır.

Rusya-Ukrayna savaşı başladığında bu savaşın Filistin-Suriye savaşıyla bağıni görmeyenler bugün Suriye’deki savaşı da ıskaladılar. Suriye’deki değişime odaklanmayanlar Rojava’ya da kör olacaktır. Yeni bir yıla günler kala Ortadoğu merkezli dünya bir kördüğümü yaşamaktadır. Düğümlerin atıldığı her yerde kadınlar ve çocuklar yer alıyor. Öyle düğümler ki ipin bir ucu ile diğer ucu tüm dünyayı sarmaladıktan sonra aynı yerde buluşuyor. Dünyadaki erkek egemen sistemin savaş ve kadın düşmanı tüm politikaları ulus devlet için tek merkezden düğmeye

basılmışçasına eşittir. Nasıl ki savaş politikası erkek egemen zihniyetin bir üretimiye bunun sonuçları da kadınlar için eşittir.

Savaşın şiddet kültürünü beslediğini, kadınları yoksullaştırdığını, çocukları katlettiğini, doğayı kırımdan geçirdiği bilinmektedir. Bu savaşlar yaşamlarımıza kastediyor. Bu yüzden mücadelemiz ortak. Mücadele eden kadınlar için yeni bir direniş yılına giriyoruz.

Çocukları düşündüğümde katledilen kadınları düşündüğümde mücadele etmenin de artık yetmediğini hissediyorum. Biz kadınlar artık tabut taşımak, yas tutmak istemiyoruz. Katledilen kadınların ardından basın açıklamaları ve yürüyüşler yapmak istemiyoruz. Taşadığımız dövizlerde bizden koparılan kadınların resimlerini taşımak istemiyoruz. Çöplerin içinde yiyecek arayan kadınları, ayağı çıplak çocukları görmek istemiyoruz. Aydınlatılmamış yollarda arkamızı kollayarak yürümek istemiyoruz. Sesimiz kısılсын istemiyoruz. Utandırılmak istemiyoruz. Sömürgecilerin, sömürgecinin sömürgesi olanların işgal ve ilhak savaşlarında yaşamak istemiyoruz. Biz kadınlar itaat etmedik diye deli muamelesi görmek istemiyoruz. Anadilimizi, kimliğimizi inkar edenlerin yönetiminde yaşamak istemiyoruz. Yaşamak istiyoruz. Özgür, eşit, adil bir dünyada kadın kimliğimizle yaşamak istiyoruz.

Biz kadınlar Erkek egemen sistemin sessiz ol oyununda yer almayacak bu oyunun figüranı ya da kahramanı olmayacağız. Erkek egemen sistemin yarattığı tüm muhkem kalelerin yıkılmasını sağlayacağız.

Dincilik, milliyetçilik, ailecilik, cinsiyetçilik başta olmak üzere tüm tuğlaları alaşağı edeceğiz. Biz kadınlar hapsedilmek istendiğimiz duvarları, aşmayalım istenilen sınırları aşıyoruz. Sesimiz birbirimize artık daha çabuk ulaşıyor. Mücadelemiz birbirimize daha çok değiyor. Yüreğimiz acılarımızı daha çok hissediyor. Umudumuz ve isyanımız birbirine değiyor. Biz kadınlar artık daha çok güçleniyoruz.

Sessiz kalmak mı savaşmak mı diye soranlara savaşmak diyoruz. Bir savaş ki kadın mücadelesinde sonuç alacak, erkek egemen sistemi tasfiye edecek ve sonunda mutlaka kadınların kazandığı bir savaş diyoruz.

İstemek mi dilenmek mi diye soranlara “hak ettiğimizi almak” diyoruz.

Hak ettiğiniz ne diyenlere ise “özgür eşit ve adil bir yaşam” diyoruz

Avrupa'da Aşırı Sağ ve Sağ popülist Partilerin Kadın Politikaları

Sakine Esen Yılmaz-29 Aralık 2024

Aşırı sağ politika, kadına yönelik şiddetle ilgili çözüm önerisi sunmadığı gibi konuyu mülteci meselesine bağlayarak toplumu manipüle etmeye çalışıyor. Kadınların diğer problemleri de aşırı sağcıların gündeminde yer almıyor

2024 yılında yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinden aşırı sağcı, sağ popülist ve anti-demokratik partiler oy oranlarını yükselterek çıktılar. Avrupa genelinde sağ partiler %51 ile %12 arasında bir oy oranına sahipler. Buna göre Macaristan seçmenleri bu seçimlerde %51,5'lik bir destekle kendi ülkesinden aday olan sağ partiyi en çok destekleyen ülke olurken; Slovakya %12,5 oy oranıyla kendi ülkesinden aday olan sağ partiyi en az destekleyen ülke oldu. Aşırı sağcı partilerin Avrupa'da güçlenmesinin elbette ki çeşitli nedenleri var. Bu nedenlerin başında Avrupa'ya gelen göçmenler gösterilirken; ekonominin zayıflaması, savaş gibi nedenler de seçmen davranışlarını etkileyen faktörler arasında sayılıyor. Sağ popülizm bir yandan tüm bunlardan beslenirken, aynı zamanda bu korku ve kaygıları sürekli olarak besleyen bir strateji izliyor. Bir başka deyişle korku ve kaos siyaseti dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Avrupa'da da aşırı sağcıların siyaset yapma biçimi olarak karşımıza çıkıyor.

Diğer yandan sağ popülizmin güçlenmesi topyekün politik atmosferi zehirleyerek, sağcı olmayan partilerin de sağ söylemlere ve politik tutumlara kaymasına neden oluyor. Bu şekilde sağ partiler iktidara gelmeseler bile demokratik reformların önünü kesiyor. Son olarak 2024 Nisan ayında Avrupa Parlamentosunda kabul edilen ve iltica süreçlerini zorlaştıran yasa bunun en somut örneğini oluşturuyor.

Tekrar aşırı sağ politikanın stratejisine geri dönecek olursak, bu stratejinin önemli bir parçasını kadınlar oluşturuyor. Peki sağ popülizm kadınlara ne vaat ediyor ve onlardan ne istiyor? Avrupa'nın üç büyük ülkesi olan Almanya, Fransa ve İtalya'da aşırı sağın yüzünü modern, güçlü, kurtulmuş kadın imajıyla kadın politikacılar oluşturuyor. Bu halleriyle sağ partiler geçmişteki eril yüzlerini yeniliyor, fakat yakından bakıldığında aslında parti içinde erkeklerin hegemonyalarının güçlü olduğu söylenebilir. Siyaseten de geçmiştekenden çok da farklı olmadıklarını belirtebiliriz. Giorgia Meloni'nin Mussolini hakkında *'Tarihsel bağlamda karmaşık bir kişilik'* şeklindeki kamuoyuna yansıyan ifadeleri ya da Almanya'da AFD mitinglerinde Hitler selamı şeklinde açığa çıkan gizli Hitler hayranlığı aşırı sağın topluma geleneksel faşist siyasetten başka bir vadinin olmadığını ortaya koyuyor. Yine toplumu korkutmaya dayalı bir politik hatta ilerlemeleri de onların geleneksel siyaset yolunda devam ettiklerinin bir başka yansıması. Ve yine geleneksel olarak aşırı sağ partilerin ataerkil politikaları da aynı şekilde varlığını koruyor.

Sağ popülizm, Avrupa'da kadınların güçlü ve özgür oldukları teziyle yola çıkıyor. Bu kurtulmuş ve güçlü kadınların yaşam tarzlarının, özgürlüklerinin göçmenler tarafından tehdit altında olduğu; kadınların seksüel olarak saldırgan göçmen erkekler yüzünden güvende olmadıkları öne sürülüyor. Fransız aşırı sağcı ve RN Partisi adına 2019'dan beri Avrupa Parlamentosu üyesi Jordan Bardella'nın 2023 yılında Avrupa Parlamentosunda yaptığı konuşmada dile getirdiği *'Bizim Avrupai değerlerimiz kadınları başörtüsü altına hapseden ve onları köleleştiren değerlere karşı her zaman üstün olacaktır'* sözleri, korku ikliminin kadınlar üzerinden nasıl oluşturulmaya çalışıldığını çarpıcı bir örneğini gözler önüne sunuyor. Benzer şekilde Almanya'da kadına karşı işlenen suçlarla ilgili olarak aşırı sağcı AFD Partisi başkanı ve şimdiki başbakan adayı Alice Weidel tarafından dile getirilen: *'Kadınlara karşı işlenen cinsel suçların endişe verici boyutları ve yabancı şüphelilerin yüksek oranı bu bir uyanış çağrısıdır. AB'nin 2015 yılında arkaik ve kadın düşmanı toplumlardan gelen erkeklere kapılarını açmasından bu yana kadınlar savunmasız birer ava dönüştürmüşlerdir.'* ifadeleri bu korku ve kaos siyasetinin bir başka çarpıcı örneğini oluşturuyor. Sağ popülist politika Avrupa'da kadınların hiçbir sorunları yokmuş gibi davranıyor ve kadınların gerçek sorunlarına dair bir politika üretmiyor.

Oysa gerçekte kadınlar, Avrupa'da da dünyadaki kız kardeşleriyle benzer sorunlar yaşıyor. Söz gelimi eğitim alanındaki cinsiyetçilik; erkeklerin matematik, teknik, bilgisayar, doğa bilimleri gibi alanlarda, kadınların ise sosyal bilimlerde eğitim görmeleriyle kendini gösteriyor. Tüm dünyada olduğu gibi Avrupa'da da erkekler tam zamanlı işlerde çalışırken kadınlar daha çok yarı zamanlı işlerde çalışıyor ve geri kalan zamanlarını ev içinde çalışarak geçiriyor. Çalışan kadınlar Avrupa'da erkeklerden ortalama %13 oranında daha az kazanıyor. Kadına yönelik şiddet konusunda da durum çok farklı değil. Almanya'da İçişleri Bakanı Nancy Faeser ve Kadın

Bakanı Lisa Paus tarafından 18.11.2024'te düzenlenen basın toplantısında ortaya konulan verilere yakından bakılacak olunursa, 2023 yılında Almanya'da 938 kız çocuğu ve kadın öldürülmüş ya da öldürülme teşebbüsüne maruz kalmış. Bu oran Almanya'daki cinayetlerin tümü göz önüne alındığında %32,3'e karşılık geliyor Öldürülen kadınların %80,6'sı beraber oldukları kişiler tarafından öldürülmüş. Toplamda 360 kız çocuğu öldürülmüş. Bu durum Almanya'da 2023 yılında neredeyse her gün bir kadın cinayeti işlendiği anlamını taşıyor. Ve sağcıların iddia ettiklerinin aksine mağdurların ve şüphelilerin çoğunu Alman vatandaşları oluşturuyor.

Aşırı sağ politika, kadına yönelik şiddetle ilgili çözüm önerisi sunmadığı gibi konuyu mülteci meselesine bağlayarak toplumu manipüle etmeye çalışıyor. Kadınların diğer problemleri de aşırı sağcıların gündeminde yer almıyor. Bunun yerine sağ popülizm kadın kazanımlarını ortadan kaldırmaya çalışıyor. Kadınlarının yerlerinin evleri olduğunun altını çiziyor. Almanya'da AFD kadın kotasını reddederken kadınlara yarı zamanlı işlerle çalışmalarını öneriyor, kadınların esas mesleklerinin çocuk doğurmak yaşlı ve hasta bakımı gibi işler olduğunu ifade ediyor. Kadınları birer birey olarak değil ailenin bir parçası ve annelik rolüyle tarif ediyor. Buna bağlı olarak da kadınların kürtaj hakkına karşı çıkıyor. Bu durum sadece Almanya'da AFD'nin savunduğu bir politika da değil. Tüm Avrupa'da aşırı sağcı partiler kadın özgürlüğünün en temel ilkesi olan kadınların kendi bedenleriyle ilgili söz söyleme haklarını elinden almaya çalışıyor. Friedrich Naumann Vakfı'nın yaptığı araştırmaya göre İtalya'da 1978'den bu yana geçerli olan kürtaj hakkı dini ve etik nedenlerle tam olarak uygulanamazken Giorgia Meloni'nin başında bulunduğu aşırı sağcı parti yasayı sadece zorunluluk durumunda uygulanabilecek şekilde yeniden düzenlemek istiyor. Buna gerekçe olarak da düşük doğum oranlarını ve çocuğun yaşam hakkını gösteriyor. Macaristan'da kürtaj hakkı 2022'den bu yana sadece annenin hayatının tehlikede olduğu durumlarda uygulanıyor. Polonya'da aşırı sağcı ve şimdi muhalefette bulunan PIS kürtaj hakkının tamamen ortadan kaldırmak istiyor. İspanya'da Vox, Fransa'da FN partileri de kürtaj hakkı konusunda diğer aşırı sağcı partilerle benzer politikaları savunuyor. Bazı aşırı sağcı partiler bunu yaparken hamileliği ve hamile kadınları teşvik etmek suretiyle yumuşak bir geçiş politikası izlerken, bazı sağcı partiler buna dahi gerek görmüyor. Bununla beraber tüm sağcı partiler kadınların kendi bedenleriyle ilgili karar verme hakkını kısıtlamaya ya da ortadan kaldırmaya çalışıyor. Tüm bu partilerin kadın politikaları başka ortak yanlar da taşıyor. Hepsi toplumsal cinsiyet rollerinin sert bir şekilde belirlendiği çekirdek aile modelini savunuyor ve hepsi LGBTİ karşıtlığında birleşiyor. Yabancı düşmanı ve ırkçı politikalarla feminizm karşıtı politikalar çoğu zaman bir arada yürütülüyor. Şurası açık ki aşırı sağ kadınların kazanımları için bir tehlike oluşturuyor. Buna rağmen Avrupa'da bu

kazanımlar konusunda ayağa kalkacak milyonlarca akliselim kadın, erkek ve LGBTİ birey bulunuyor.

Son not:

- „Straftaten gegen Frauen und Mädchen steigen in allen Bereichen – Fast jeden Tag ein Femizid in Deutschland“ BMSF,18.11.2024, <https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2024/11/lagebild-geschlechtsspezifische-gewalt.html> (Son Erişim: 25 Aralık 2024)
- „Frauenbild und Frauenrechte: Eine Analyse von rechtspopulistischen Parteiprogrammen vor der Europawahl“, Friedrich Naumann Stiftung- Für die Freiheit, 24.04.2024, <https://www.freiheit.org/de/deutschland/frauenbild-und-frauenrechte-eine-analyse-von-rechtspopulistischen-partieprogrammen-vor> (Son Erişim: 25 Aralık 2024)
- „Rechtsruck in Europa Stimmenanteile rechtsextremer, rechtspopulistischer und anti-demokratischer Parteien bei den Europawahlen 2024“ Landeszentrale für politische Bildung Baden Württemberg <https://www.europawahl-bw.de/parteien-rechtspopulismus-eu> (Son Erişim: 25 Aralık 2024)
- „Wahlrend in Frankreich: Auch Frauen unterstützen den Rechtsruck“; Frankfurter Rundschau, 24.06.2024,

<https://www.fr.de/politik/national-bordella-wahlrend-frankreich-frauen-rechtsruck-marine-lepen-macron-rassemblement-zr-93146187.html> (Son Erişim: 25 Aralık 2024)

Bir Yılın Son Günleri¹

Oya Aan-29 Aralık 2024

“biterken bir yılın son günleri

Biliyoruz takvimler belirlemez deęişimin mevsimlerini...”

Karmaşa içindeki dünyamızda belirsizlikle umut arasında gidip geliyor insanlık. Korkuyla umut arasında dehşetli bir salınım bu, bugünlerle yarınlar arasında...

Her şeye rağmen umutlu olmak istiyor insan yeni bir yıla girerken. Ama bu göz gözü görmez karanlıkta umutlu olmak için bile bugünden ötesine ulaşacak bir perspektif gerekiyor, ihtiyacımız olan bu!

*

19 Aralık Katliamı’nda, Maraş’ta, Roboski’de kaybettiklerimizi anmaya hazırlanırken, düştü önümüze Nazım Daştan ve Cihan Bilgin’in Rojava’da Türkiye’nin SİHA saldırısında ölümsüzleştikleri haberi; ne ilkti bu hedefli saldırı ne de sonuncu olacaktı, deneyimlerimizden biliyorduk.

Dünyanın her yanı ateşe ve savaşa kesmiş bir kasırga altında... Biri bitmeden diğeri başlıyor. Filistin halkının isyan çığlığı, boyun eğmeyen ayağa kalkışı Ortadoğu’dan yayılarak en uzak coğrafyalarda yankısını buluyor. Siyonist İsrail, emperyalizmin açık desteğiyle işgalci soykırımı

---

¹ Murathan Mungan

tepe tepe sürdürüyor; emperyalist hegemonyanın vurucu gücü olarak kah Gazze’de kah Lübnan’da kah Yemen’de katliam ve işgalle yolu düzlemeye çalışıyor.

Suriye 13 yıllık bir iç savaşın ardından 13 günde düştü. AB-İngiltere ikilisinin yol verdiği, Türkiye başta olmak üzere bölge gericiliklerinin besleyip donattığı cihatçı çetelerin yeni saldırganlıklarıyla Ortadoğu’nun kimyası ateşle ve kanla bir kez daha yeniden değiştirilmek isteniyor. Bu haydut devletlerin hepsi kemikli bir parça kapmanın peşinde. Cumhurbaşkanı Erdoğan “Türkiye, Türkiye’den büyüktür” diyerek yayılmacı hayallerini ifşa etmekten çekinmiyor. Cihatçı çeteler, emperyalistler ve bölge gericilikleri tarafından kendilerine akıtılan ağır silahlardan giydikleri üniformalara kadar ihtiyaçlarının yüzde 70’ini Türkiye üzerinden sağladılar. Buna ek olarak Türkiye bugün Suriye Milli Ordusu (SMO) adıyla boy gösteren çapulcuları maaşa bağladı. Şimdi bu yatırımın rantını toplamanın peşinde.

Yayılmacı hayaller ve Kürt düşmanı refleksler -bölgede dengeler izin verirse- faşist rejimi Rojava Devrimi’ni boğup Musul-Kerkük’e kadar uzanacak ilhak rüyaları görmeye kışkırtıyor. Fırat’ın Doğu yakasında Minbiç’ten girip Haseke’den çıkma hesabındalar. Yakın ve uzak tarihten hiç ders almadıkları ortada. Kürtlerin ve Arapların tarihsel topraklarına sefer olur ama zafer olmaz!

*

Yılın son günlerinde açlık, yoksulluk ve işsizlikle boğuşan kitleler bir darbe daha aldı. Tekelci burjuvazinin hizmetindeki faşist rejim son asgari ücret kararıyla emek cehennemine bir kucak dolusu odun daha attı. Asgari ücret olarak belirledikleri rakam, bırakalım insanca yaşam ve geçinmeyi, açlık sınırının altında. Türkiye’yi ucuzun da ucuzu emek deposu haline getirerek yerli ve emperyalist tekellerin iştahını kabartmayı hedefleyen ekonomi politikasının sonucu bu. Üstelik Türkiye’de asgari ücret denilen rakam toplam ücretlilerin neredeyse yarısını içeren temel ücret durumunda. Resmi rakamlara göre dahi yıllık enflasyon artışı yüzde 47 seviyelerindeyken asgari ücrete yüzde 30 zam demek milyonları sürünmeye mahkum etmenin Türkçesidir.

İşçi ve emekçilerin ücretlerini en altlara çekmek, emeklileri inim inim inleten, sosyal güvenlik sistemini yük olarak tanımlayıp delik deşik eden, bütçeyi ideolojik olduğu kadar sınıfsal olarak da net bir tutum belgesi şeklinde hazırlayan iktidarın yaratmak istediği emek rejimi gayet iyi biliniyor.

Rejimin özünü, işsizlik ve aç kalma tehdidiyle sindirilen işçi ve emekçi kitleleri onur kırıcı koşullarda posasını çıkaracak vahşilikle çalıştırıp sömürmek oluşturuyor. Bu insanlık dışı çalışma ve yaşam koşullarına duyulan öfke cılız değil aslında. Ancak harekete geçmekte tutuk. Bu tutukluğun nedeni patronların ve devletin saldırmasından duyulan korkudan da önce işsiz kalmak, aç kalmak korkusu... Düşünün ki, nüfusun sekizde biri işsiz; 12 milyon kişilik bu işsiz ordusu ölümü gösterip sıtmaya razı etmek için halen bir işi olanları baskılamakta kullanılıyor.

Ezilip sömürülenlerden esirgenenler burjuvaziye ve savaş kasırgasına aktarmak içindir; bunu görüyor, etimizde-tenimizde duyumsuyor, her gün yaşıyoruz.

Hepsi birbirine bağlı bir zincir bu; yoksulluktan ve yoksunluktan, işsizlikten ve çaresizlikten kendilerinde savaşacak dermanı bulamayanlar kollarını yana indirip en sonu yaşamaktan bile vazgeçiyorlar. Son 24 yılda intihar oranının 2,5 kat arttığını gösteren tablo ne kadar korkunç, nasıl iç yakıcı!..

Benzer bir tablo kadına yönelik şiddet ve iş cinayetleri rakamlarıyla da çıkıyor karşımıza: Kadın cinayetlerindeki devasa artış (2024 yılının ilk 11 ayında en az 233 şüpheli kadın ölümü), taciz ve tecavüzler, çocuk istismarları, iş cinayetlerinde kaybettiklerimiz (2024 yılının 11 ayında 2 bine dayanmış durumda) insanlıktan çıkışın, çürüme ve yozlaşmanın resmi adeta...

*

Geçenlerde, “Türkiye’de her 200 kişiden biri tutuklu” dediğini okudum TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı’nın. ‘Yanlış mı duydum acaba’ diye düşündüm, dört işlemden ibaret bir hesapla ben de yaklaşık aynı sonuca ulaştım. Türkiye hapishanelerinde 378 bin 657 mahpus var ve bunlardan 709’u son bir yılda hayatını kaybetti. Bakanlığın bir soru önergesine vermek zorunda olduğu yanıtta öğreniyoruz bunu. 30 yıl mahpusluğun ardından “iyi halli olmadıkları” gerekçesiyle tahliye edilmeyen tutsakların sayısı 8 bin 521! Gerçek rakamların bunun üstünde olduğunu tahmin etmek zor değil.

Aralık ayı itibarıyla adli kontrol altında tutulananların sayısı 370 bin, hapishanelerdeki tutsaklarla birlikte düşünecek olursak Türkiye’de 1,5 milyon kişinin devletin dolaysız kontrolü altında olduğunu görebiliriz. Durmadan yeni cezaevlerini bu nedenle inşa ediyorlar işte. Ağzını açanı ya tutukluyorlar ya adli kontrol ya da elektronik kelepçeyle ev hapsine hükmediyorlar. Bu aynı zamanda sistem karşıtı dinamiklerin ulaştığı büyüklüğe de işaret ediyor.

*

Bu karanlık tablodan ibaret değil yaşananlar elbette. İşçi ve sendika düşmanı tutuma, sendikasızlaştırma saldırısına, düşük ücretlere, işten atmalara karşı metalden gıdaya, ulaşımdan inşaata, tekstilden kimyaya kadar sınıfın kimi bölükleri inatçı direnişler sergiledi, mücadele deneyimini büyüttü. Yer yer püskürttü bu saldırıları, “zafer” kazanamadığı koşullarda ise boyun eğmeyerek esin kaynağı oldu sınıf kardeşlerine...

*

İnsan elbette umutlu olmak istiyor yeni bir yıla girerken; zaten umudu, umut etmeyi sınırlamak neredeyse imkansız gibidir. Ne var ki, umudu nerede aradığımızı, umudun filizleneceği zemini oluşturmak için neler yapmamız gerektiğini, tarihin hangi durağında, nasıl bir ortamda olduğumuzu soğukkanlı bir biçimde değerlendirmeye de müthiş ihtiyaç var. Burada mesele “akılın kötümserliği, iradenin iyimserliği” meselesinin ötesinde bana kalırsa, bu karanlık ortamda umut filizlerini yakalamayı başardığı ölçüde akıl da iyimser olur. “Umudu diri tutmak” adına kendi kendimizi kandıracak, yanıltacak yaklaşımlardan uzak durmak, önümüzdeki mücadele günlerine hazırlanmak açısından da elzem. Çünkü tarihsel bakımdan gerçekten de çok kritik bir eşikteyiz.

Gerçi bu “kritik eşik” genellikle teslim ediliyor; herkes bu kritik eşiği kendi sınıfsal konumuna, siyasal meşrebine uygun olarak tanımlıyor. Ama hemen hepsinde ortak olan bir şey var: Bugünün dünden farkı görülüyor. Düne göre, geride bıraktığımız yıllar hatta yüz yıldan farkı görülüyor da bu farklılaşmanın yarın için, gelecek için hangi sonuçlara gebe olduğu; hangi riskleri ne kadar güçlü bir biçimde bağrında taşıdığı genellikle es geçiliyor. Bu da, aslında - farkına varmadan- insanları yanılsamaya sürükleyecek tek yanlı ya da dar okumalar olmaktan kurtulamıyor.

En büyük tehlike, düne bakarak ve dünün ölçüleriyle düşünmeye devam etmektir. Hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığı, eskisi gibi kalamadığı ama yerlerini iyi kötü belirginleşmiş bir “yeni”nin de henüz almadığı koşullarda, atılan bir adımın, tanık olduğumuz bir gelişmenin yarın nerelere evrilip hangi sonuçları doğurabileceğini hangimiz mutlak anlamda öngörebiliriz? Yaşadığımız günler daha çok tehlike ve risklerle yüklü. Ama salt bunlarla sınırlı değil. Onların gölgesinde kalan, onların yarattığı şaşkınlık ve yön kaybı nedeniyle görmekten uzaklaştığımız umut filizlerinin varlığını kim inkar edebilir?

Ne var ki umut m¼cadelenin çiçeğidir, hiçbir zaman kendiliğinden açmaz. Bilinçli g¼zler tarafından g¼r¼l¼p h¼nerli ve cesur eller tarafından g¼n y¼z¼ne çıkarılmayı bekler. Kısacası umut emek ister! Umut eylem gerektirir!

Teşekkürler Yoldaşlar: Anımız Yıldızlarda!

Dilan Bebleşin-29 Aralık 2024

Yoldaşlık, onların yaşamlarını besleyen bir anlam, direniş ve mücadele ise her adımlarında yaşam bulan bir kararlılıktı. Hakikat, Nazım'ın da Cihan'ın da yaşamını anlamlı kılan bir anahtardı. Onlar, bu anahtarı ellerinde tutarak bilinçli bir şekilde yürüdüler. Her anlarını, her kelimelerini hakikati ortaya çıkarma uğruna harcadılar

İnsanlık, adımlarını attığı ilk andan bu yana hakikatin yol arkadaşı oldu. Hakikatle yürüdü, hakikatle büyüdü. Sonra bir gün hakikat çalındı kendisinden. Yılmadı, usanmadı. Hakikatin izini sürdürdü dağ dağ, ova ova... Hakikatin ağır yükünü bir gün olsun 'Ah!' bile demeden taşıyanların mirasıyla bugünlere geldi mücadele tarihimiz.

Hakikat... Bu canhıraş savaşın içerisinde gidenlerin bize bıraktığı miras. Hepimiz biliriz, yaşamın ve anlamın peşinden koşanlar, doğru yaşamak isteyenler hakikatin peşindedir. Doğrular var olmadan anlamlı bir yaşamdan söz edemeyiz. Anlamlı yaşamı iyiye, doğruya ve güzele yönelik arayışlarımızda buluruz.

Arayış içinde olan insanların ruhunun derinliklerinde gerilimler vardır. Aslında o gerilimlerin özgürlükle bir bağlantısı vardır, biliriz. Tüm bu gerilimlerin çekirdeğinde ise seçim vardır. Güzele doğru gitmek bir seçimle mümkündür. Evet ya da hayır diyerek bir seçim yapar, anlamı o tercihlerle yaşanır kılarız. Yaşamın anlama bütünleştiği o yer, hakikate doğru yolculuğun ilk adımıdır bu topraklarda.

İnsanın, kaos haline bir dayanma gücü var şüphesiz. Ancak nereye kadar? Ne zamana kadar dayanabilir ki insan bu kaosun yıkımına? Hakikat mücadelesini görüp mevcut kaosu çözüme kavuşturacağına dair inanç taşıyanlar, ruhlarındaki gerilimlerin itkisiyle düşüyor birer birer yollara. Nazım ve Cihan da böyle düştü yollara işte... Hakikatin dervişleri olmayı tercih ettiler.

Nazım ve Cihan, hakikat yolunun dervişleriydi. Onları buluşturan hakikat arayışiydi. Bizden önce bu mirası devralmış, derviş olmaya karar vermişlerdi. Hakikatin peşinde dağlar boyu, nehirler boyu, yollar boyu yürüdüler. Gözlerinin tanık olduğu her şeyi bizlere de gösterdiler. Çocuksu bir heyecan taşıyorlardı kutsal yürüyüşlerinde. O heyecanla konuşuyor, insanı sarıp sarmalıyor, gülümsüyorlardı. İkisinin de gülüşünde aynı hakikat saklıydı. Ne bir an geri adım atmak ne bir an duraksamak!

Tarihin en kirlili perdesini yine örtmek istediler Kürt halkının hakikatinin üzerine. Kuşandılar hakikatin savaşçıları. Nazım ve Cihan... Düştüler yollara, gösterdiler bir bir neler olmuş o perdenin altında. Toza üflediler, kiri kaldırıp attılar kameralarıyla. Ellerindeki kameralarla hakikati haykırdılar. Hakikati araladılar, güneşi gördük kameralarından. Hakikatin parlayan güneşini gördük. Her adım, her söylem, her görüntü, bir hakikati dünyaya duyurmak için adeta bir silah gibiydi ellerinde. O silahların mermileri, hakikati anlatma yolundaki azimleri, emekleri ve gözlerini kırpmadan feda ettikleri canlarıyla yüklüydü.

Yoldaşlık, onların yaşamlarını besleyen bir anlam, direniş ve mücadele ise her adımlarında yaşam bulan bir kararlılıktı. Hakikat, Nazım'ın da Cihan'ın da yaşamını anlamlı kılan bir anahtardı. Onlar, bu anahtarı ellerinde tutarak bilinçli bir şekilde yürüdüler. Her anlarını, her kelimelerini hakikati ortaya çıkarma uğruna harcadılar.

Hiç durmadılar ki... Önüne geçilmez bir akıştı onlardaki. Şimdi tüm Kürdistan, Nazım ve Cihan'la bezeli. Değmedikleri toprak, içmedikleri su, koklamadıkları çiçek, gülümsemedikleri dağ var mı? Ya da buna inanan var mı? Antep'te her köşe başında Nazım'ın o güzel gülüşünü görmüyor mu kimse? Mardin'de Cihan'ın kararlılığını duymuyorlar mı? Ya da Cizre'de Taybet Ana'nın katledildiği sokakta yürüyenler Nazım'ı hissetmiyor mu? Rojava'da ateşin başında buluşanlar 'Dîsa em li vir in' (Yine buradayız) diyen Cihan'ı hissetmiyor mu?

Hissetmiyor diyen çok büyük yanılıyor. Hakikat, bir fısıltı değil artık. Hakikat bağıra çağıra dervişlerini bağrına basıyor. Gördü gözlerimiz, tanık oldu Nazım'a da Cihan'a da... Tanık olmayanlara anlatmaya hazır yüreğimiz. Çünkü onların hakikat ısrarı, karşı durulamaz bir arayışın ta kendisiydi. Hakikate ulaşmak için ölüme meydan okuyarak telefon ekranlarından görünenlerin ötesine geçtiler.

Şimdi sormalıyız kendimize: Gerçekten Nazım ve Cihan gibi karşı durulamaz, önüne geçilemez bir hakikat arayışımız var mı? Bizi derviş yapacak, dağlar boyu, ovalar boyu yürütecek, kendine aşık edecek bir hakikat arayışımız... Var mı?

Şüphesiz kalbimizin bir yanı yoldaşlarımıza olan borcumuz, bir yanı da tarifsiz, büyük bir öfkeyle çarpıyor. Ve elbette acının pusulası yönümüzü her daim hakikate çeviriyor bu topraklarda. Hakikat arayışını, yoldaşlıkla anlamlandıran Abdullah Öcalan, 'Yoldaş, yoldaşının alnını yıldızlara değdirendir' diyor. Ne kutsal!

Her şeyin boğazımıza düğümlendiği, kelimelerin kifayetsiz kaldığı anlarda, geriye bıraktıkları mücadele inancını, yoldaşlarımıza olan borcumuzu ve direnişe olan bağlılığımızı bir kez daha hatırlamalıyız. Çünkü bu topraklarda, acının ve öfkenin kesişiminde yalnızca hakikat arayışı bizi insan kılabilir.

Nazım ve Cihan...

Teşekkürler yoldaşlar: Alnımız yıldızlarda!